
Előfizelési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

Nyilttér sora 40 fl
Hivatalos
és magánhirdetések
árszabás szerint.
Többszöri hirdetés
nél árendemény.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— IPOLYSÁGON. —

Felelős szerkesztő:
HALÁSZ FERENC.

Megjelen
szombaton reggel.

HONTVÁRMEGYE A KÖZIGAZGATÁS ÁLLAMOSÍTÁSA ELLEN.

Vármegyénk törvényhatósága e hó 25-én tartott tavaszi rendes közgyűlésében csak tudomásul vette Pozsony-megye átiratát a közigazgatás államosítása tárgyában. Vármegyénk tehát e határozatával a közigazgatás államosítása ellen foglalt állást.

A vármegyék államosításának eszméjét 21 év előtt az ugynevezett Lex Szapáryána vetette föl, de akkor a törvényhozás erős ellenállása folytán e javaslat egyetlen, az államosítása elvét platonikus tartalommal egyszakaszos törvénynyé zsugorodott össze. De az eszme a reformátorok agyában azóta is folyton kísért, s rést tört magának a köztudatba, mint a modern államalakulás szükséges posztulátuma.

Az államosítás hívei az ezer év viharát kiállott vármegye bástyáit ma már csak bagoly fészkeknek alkalmas omladékoknak szeretik tekinteni, mely egy modern állam intéstitúciói között helyet foglalni nem méltó. Az autonómikus jogot pedig, mely szerint a vármegye önmaga választja meg tiszt-

viselőit, a történelmi emlékek lomtárába akarják selejtezni. Ezek tehát a nemzet jövőjét nem a történelmi mult tradícióinak és kipróbált intézményeinek megtartásában, mint inkább a nyugati államok intéstitúcióinak a magyar állam életszervezetébe való rohamos beillesztésében keresik. S mert évszázadok mulasztását gondolják pótolni, a fejlődés iránt való törekvések közt szinte könnyelműen akarnak el-suhanni legbecsesebb s kipróbált régi intézményeink fölött, hogy helyettük a nemzet észjárásának, aspirációinak a nép felfogásának, s az ország geográfiai helyzetének sem mindenben megfelelő, de a modern kulturájú államalakulás nevében zörgető idegen intézményeknek nyissanak kaput.

A vármegyei önkormányzat megszűntetésének hivatása a török rabiga összetörésében, s a dinasztiaival a szabadság és alkotmányért gradamemekkel és fegyverrel folytatott küzdelemben kulminált jóformán 300 esztendeig. S az új államélet konszolidációja a 48 iki törvény-

hozás alkotásaival kezdődött, melyekkel hazánk elfoglalta helyét az európai államok sorában.

De még akkor is, midőn a 48 iki törvényhozás a kor intő szavára radikális módon végzett sok tradíciókkal, midőn a lelkesedés lobogó fátylatüze mellett megalkotta az új törvényhozási rendet: a követküldést átváltoztatta a demokratikus népképviselési rendszerre, s ennek erejével a kancellária helyét az első felelős és független kormány foglalta el, midőn a törvény előtti egyenlőség, a vallásegyenlőség a szabadsajtó törvényé lettek, midőn a föld s ennek népe az urbériség megszüntetésével szabadabbá lett: csak egy intézményhez nem nyult, a vármegyei önkormányzat intézményéhez.

És midőn újabb nehéz megpróbáltatás után 1867-ben nemzet és uralkodó megbékélt, s az ország visszanyerte önrendelkezési jogát — a rohamosan átültetett intézmények között még mindig ott pompázott a vármegye, az alkotmány kipróbált véd-

Görgei hadműveletei Hontban.

(Három közlemény.)

A Der Winterfeldzug in Ungarn im Jahre 1848/49 című és az osztrák tábornok által 1851-ben kiadott munka alapján összeállította

Egy honvéd főhadnagy.

II.

Egyben az a hír is jött, hogy az a magyar csoport, az Aulich dandár, mely Léváról Verebély felé vonult, Garamszentbenedeken keresztül Garamszentkeresztre nyomult és a Garam hidját maga mögött felégetve Körmezbánya felé. A magyar főerő a Selmeczbánya előtti fensíkon állást foglalt és a Bát felől oda vezető fárasztó utszoros ágyukkal van megrakva.

Mindezekről biznyságot szerzendő Csorich altábornagy 18-án Léváról Collery ezredes parancsnoksága alatt a 12 vadász zászlóaljából két századot, két század „István főherceg” (58) gyalogost és egy lovas szakaszt a Garam völgyébe, Garamszentbenedek felé, báró Salis 58 ezredbeli őrnagyot pedig ugyancsak 2 század gyalogossal, 2 század vadással, fél század

lovassal és 2 röppentyűlövővel Bátanak indította. Egyidejűleg Kalik tábornok századossal felszólította Simunich altábornagyot, hogy az előnyomulást egy erős oszlopnak Oszlányon és Privigyén át a Nyitra völgyébe való küldésével támogassa. Simunich a felszólításnak eleget is tett.

19-én Csorich altábornagy a „Fürstewäbster” gyalogezred(56) harmadik zászlóalját Salis báró kis különítményének támogatására Bátont át Kópatak felé küldötte, míg a főerő Léván maradt. Közben Windischgrätznek jelentést küldött a tett intézkedésekről, egyuttal közölte az ellenségről kapott híreket is. Ezen hírek szerint Görgei alatt 17—20,000 magyar áll 50—60 ágyuval. Görgei a főerővel — 2—2 dandár — 12 Léváról Bátont át Selmeczbányára vonult, egy negyedik dandár (Pongrácz) egy párhuzamos uton Németinek tartott. Aulich néhány zászlóaljjal 13-án Verebélyről Garamszentbenedeken át Garamszentkeresztre nyomult, a Garam hidját felégette stb.

A Selmeczbánya felé küldött báró Salis őrnagytól is jött jelentés: „Görgei néhány zászlóaljjal, a 4. huszárezreddel, 9. huszárezred 1-2 osztályával és mintegy 30 ágyuval — utóbbiak részben a fensíkon

állanak — még Selmeczbányán van, a többi csapat Zólyom felé elvonult, hogy Mészárossal egyesüljön.” Csorich altábornagy ezen jelentést is tudomására hozta Windischgrätznek és azon véleményét fejezte ki, hogy a magyaroknak így alkalmuk lesz Mészárossal egyesülve gróf Schlicket elnyomni, ki Kassa körül állott, miután a védelemre rendkívül alkalmas bányavárosoknak birtokában vannak és így csapatokat részlegekbe küldhetik Zólyomon át Gömörbe. A további hadműveletekre nézve jelentette, hogy előbb bevárja még Salis őrnagy pontos jelentését, vajjon egy vagy két dandár védi-e Selmeczbányát. Akkor vagy megtámadja a selmeci állást noha ez egy tulerővel szemben is sikeresen védhető, vagy a Garam hidjának helyreállítása után, mire vonatkozólag még jelentést vár, Selmeczbányát Zólyom felől megkerüli, miközben a Garamszentkeresztnél álló ellenséget elüzi. Sajnosan jelentheti ki, hogy ez alatt a magyaroknak Zólyomon át elvonult főereje már jókora egérutat nyert és zavartalanul egyesülhet Mészárossal és Schlicket megtámadhatja. Bejelentette, hogy herceg Collods vezérőrnagynak, a ki 4 század „Paumgarten” (21) gyalogossal és 1 század dsidással

tyája. Nem csoda, hiszen akkor hangzott el Deák Ferenc azon örökbecsű intelme, hogy: „amely nemzettől az erőszak hatalma valamely jogot elvesz, azt idők és viszonyok változtával visszaszerezni lehet, de a mely jogról a nemzet önként mond le, azt visszakövetelni nincs többé joga.”

Igy érte meg a vármegye a 60-as, 70-es és 80-as évek törvényhozásait is, melyek fájáról nagyrészt csak száraz gallyakat törtek le. A hatalmas törzshöz 1891-ben ugyan hozzásújtott a Lex Szapáryána fejszéje, de az életeltető csapást, mint ismeretes, elhárította a felzudult országos közhangulat.

Csákánybontás erejével rontott a vármegyék bástyáira 1904-ben a törvényhozás, mikor a vármegyék hatásköréből elvonta a megyei pénztárakat, s azokból állami intézményt csinált. Bejelentése volt ez már a küszöbön álló államosításnak.

De 8 év előtt nagyot fordult a világ kereke. A törvényhozást szuronyok kergették szét, s a harc színtere a vármegye zöldasztala lett. Az alkotmány elleni támadást a vármegyeházból verték vissza. Azok a bagolyfészek elég erős bástyáknak bizonyultak, s a súlyos megpróbáltatások történelmi jelentőségű napjaiban a vármegyék ereje diadalmasan bontakozott ki, mint az alkotmánynak egyedüli biztosítója. A béke megkötése után sietett is az ugynevezett koalíciós kormány az egyrésztes Lex Szapáryánával az államosításnak platónikus gondolatát is, az országos törvénytárból kitörölni.

Az államosítás kérdése ma ismét aktuális. A vármegyék Pozsony megye kezdeményezésére most nyilatkoznak sorra, hogy mai szervezetükben megmaradjanak-e vagy sem. Törvényhatóságunk, melynek tagjai nagy része a vármegye emlőin nőtt föl, közéleti ismereteinek első iskolája a vármegye volt — mai közgyűlésében elhárította magától a kést, melylyel a vármegyei intézmény életveszedelmes műtétet végezzon. Kinek is van oly könnyű szíve, oly nehézségsége ahhoz, hogy önmagán kövessen el harakirit?

Törvényhatósági közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága e hó 25-én tartotta meg Wilczek Frigyes gróf dr. főispán elnöklésével rendez tavaszi közgyűlését.

A szokatlanul terjedelmes 322 pontból álló tárgysor kiemelkedő pontjai voltak:

Pozsonyvármegye és Hunyadvármegye átiratai a közigazgatás államosítása, illetőleg a közigazgatás reformálása;

Kassa város átirata a választójogi törvény módosítása tárgyában;

Hontvármegye tiszti, segéd, kezelő és szolgazemélyzet nyugdíjalapja fizetési képességének helyreállítása céljaira 3 százalékos vármegyei pótdó kivétele;

Ipolyság nagyközség határozata az Ipolyságon építendő új igazságügyi palota céljaira a törvényhatóság tulajdonát képező főszolgabírói laknak átengedése tárgyában.

Különösen nagyfontosságú tárgya volt a közgyűlésnek Hontvármegye tiszti, segéd, kezelő és szolgazemély-

zet nyugdíjszabályrendeletének módosítása, és az új állami nyugdíjtörvény kedvezményes intézményeivel való összhangba hozatala tárgyában.

A közgyűlés ezeket érintő tárgyairól következő tudósítás szól.

Bizottsági tagválasztások.

A közigazgatási bizottságban és a központi választmányban Jankovich Béla dr. miniszter lemondása folytán megüresült tagsági helyre a közgyűlés titkos szavazás útján Huszár Tibor vámosmikolai földbirtokost választotta meg.

Megválasztotta továbbá a tisztviselői nyugdíjválasztmányba Tölgyesi Ferenc drt, a közművelődési bizottságba Nagy Gézát.

Megalakította végül újból a honvédelmi miniszter leiratára az összes járásokban a lovatató bizottságot.

A közigazgatás államosítása.

Somogyi Béla főjegyző ismerteti Pozsonyvármegye átiratát a közigazgatás államosítása és Hunyadvármegye átiratát a közigazgatás reformja tárgyában.

Az állandó választmány javaslata az, hogy Hontvármegye törvényhatósága a mostani nehéz politikai viszonyokat nem tartja alkalmasnak arra, hogy oly korszakalkotó reform, mint a közigazgatás államosítása a törvényhozó testület által tárgyalassék, azért Pozsony és Hunyadvármegye átiratát tudomásul veszi.

A közgyűlés az állandó választmány javaslatát hozzászólás nélkül egyhangulag elfogadja.

A választójogi törvény.

Somogyi Béla főjegyző ismerteti Kassa város átiratát, a választójogi törvény módosítása tárgyában.

Az állandó választmány javaslata az, hogy miután a Kassa város átirata által módosítani céltűző választójogi tervezet azóta törvényté vált, Hontvármegye törvényhatósága az átiratot, mint túlhaladottnak tudomásul veszi.

Csermák Ernő dr. uem fogadja el az ál-

Vác felől Ipolyságra érkezett be, meghagyta, hogy az ő parancsnoksága alá tartozó 10 század gyalogsággal, fél lovas századdal és fél gyalog úteggel Németi és Berenesfalun át Selmezbánya felé tün- tessen. Ha az ellenség hátrál, nyomuljon Selmezbányára.

Csorichnak ezen 19-ről keltezett írásbeli jelentése még el sem ment, midőn 20-án reggel Salis őrnagy jelentette, hogy még aznap Báthon át Selmezbánya felé elő lehet nyomulni.

Salis báró ugyanis a Selmezbánya felé való felderítés közben Szélakna elé ért, ott a magyar előrsőkre bukkant, azokat a faluig visszavetette, a falu első házait elfoglalta, midőn a magyarok a falu távol- labbi részeiből, vagy talán épen Selmezbányáról, erősítéseket kaptak. Salis őrnagy az ő négy századával és fél röppentyű úteggel az elért állás megtartására gyön- gének érezvén magát, a harcot félbeszakította és Kőpatakig vonult vissza, miközben egy huszár csapat 2 ágyuval üldözte, de csak Szélaknától fél órányira jöttek utána.

Salis őrnagy ezen ütközetben, mely, ha Salis megfelelő erővel rendelkezik, valószínűleg Selmezbánya elfoglalásával végződött volna, 1 halottat és 4 sebesültet vesztett,

míg a magyarok 13 halottat hagytak a haremzőn és 20 emberük az osztrákok foglya lett.

Salis jelentésében még ezeket írja: „Az ellenséggel történt mai összeütközéséből azt következtetem, hogy Selmezbánya távolról sem olyan erős, mint hinné az ember, azonban mégis pár ezer ember tartja megszállva, mely ha megfelelő erővel megtámadatik, nehezen bír ellenállni.

Selmezbányán 23 ágyu és 600 huszár van. Az ütközetben ellenem körülbelül 2000 főnyi gyalogság, egy század huszár és 5 ágyu vett részt. Ezen csapatoknak jó fegyverüknek kell lenni, legalább is a puskájuk igen messzire hord. Szélaknán Guyon a parancsnok. Görgei valószínűleg már nincs jelen. Egybehangzó hírek szerint egy gránátos zászlóalj ma, 19-én, reggel elvonult. Az ágyuk a városkapukra vannak elosztva és legtöbbször Kőmőzbánya felé van állítva.”

Csapatának bátor magatartása mellett dicséri még Salis őrnagy Weiglein selmezbányai bányász akademikust, aki helyi ismereteivel nagy segítségére volt neki.

Ezen hírek vétele után Windischgrätz tábornagy 21-én írásbeli parancsot küldött Csorichnak, melyben azon nézetének ad

kifejezést, hogy Selmezbányán a magyaroknak valószínűleg csak egy utóvédje van, mely az utóvéd taktikához képest talán csak épen egérutat akar nyerni a főcsapat számára. Ezért összpontosítsa csapatait és erőiesen vesse magát az ellenségre, nehogy az, most már elmulasztva Simunich megtámadását, Schlick altábornagy ellen fordulhasson. Schlicket ő, Windischgrätz, értesíti és közli majd vele, hogy hadműveleteiben bizonyos mértékben számíthat Csorich együttműködésére. Együttal Schulzig altábornagyot is küldi Gyöngyösön át Schlick támogatására.

Innen kezdve báró Csorich altábornagynak az általános utasítás értelmében önállóan kellett intézkedni, miután Windischgrätz főhadiszállása már olyan messzire volt, hogy onnan parancsokat várni többé nem lehetett. Meghagyta azonban Windischgrätz, hogy a mikor csak lehet, a mozdulatok előhaladásáról értesítse őt. Egy elfogott hadrendet közöl még Csorichsal, mely szerint Görgei nem 10,000 emberrel és 60 ágyuval rendelkezik, hanem legfeljebb 10,000 emberből és 24 ágyuból állhat serege.

Görgeit az Ipolyságnál vivott utóvédharc gondolkozóba ejtette. Egyben azt sem tar-

— **Új rend az ajánlott küldemények feladására.** Posta és táviróhivatalunk a közönség tájékoztatására a buda-pesti m. kir. posta és táviróigazgatóság következő rendeletét közli:

Az ajánlott küldeményeket folyó évi május hó 1-től kezdve a kir. posta bármelyik levél gyűjtőszekrényébe való bedobás útján is fel lehet adni. Erre a célra a posta vörös szegéllyel és 16- valamint 35 filléres frankójegybnyomattal ellátott borítékokat hoz forgalomba, melyek 17- illetve 36 fillérért bármely postahivatalnál és postai értékek árusítónál beszerezhetők. Ha a levél akár sulyánál, akár rendeltetési helyénél fogva nagyobb díjtétel alá esnék, a díj különbözött frankójegygyel kell pótolni.

Az új boríték címlapjának felső részén a feladó nevének, állásának (foglalkozásának) lakcímeinek feljegyzésére megfelelő hely van fenntartva. Ennek kitöltése esetén a feladó részére ha evégből a gyűjtőpostahivatalhoz fordul ott személyazonosságát kellően igazolja és ha a küldemény a felvett könyvben szerepel, a gyűjtő postahivatal díjmentesen feladási igazolványt ad. A gyűjtő postahivatal neve és helye oly helyeken, ahol több postahivatal működik a levélgyűjtő szekrényeken fel van tüntetve.

A hiányosan bérmentesített ily küldemények közül a postai megbízást tartalmazókat és az utánvétellel terhelteket a postahivatal az igazolt feladóknak visszadja, a többet pedig közönséges (nem ajánlott küldeményként) kezeli.

Levelezőlapok, nyomtatványok, áruinvták — és a magánipar útján előállított borítékban levő levelek is feladhatók megfelelő frankójegyek felragasztása mellett a jelölt módon, de ezeknél célszerű a címlapon az ajánlott szót feltűnően feljegyezni és színes írónnal aláhuzni, az egész címlapot pedig szembetűnő vörös szegéllyel ellátni.

A levélgyűjtőszekrény útján feladott ajánlott küldeményeknél a visszavétel és címváltoztatás vagy a feladót különben megillető más rendelkezés nincs megengedve.

Kárpótlás csak a feladási igazolvány alapján, a szabályszerű határidőben történt felszólalásra a feladás napjától számított egy év elteltével adható.

Ha azonban több igénylő jelentkeznék a kárpótlásért, a jogos igényt bírói ítélettel kell igazolni.

— **Öngyilkosság.** Ritz Antal 23 éves nagymarosi kőműves segéd egy művelés alatti nem álló kőbányában e hó 19-én fejbe lőtte magát s azonnal meghalt. Hátrahagyott levelében nagy bánatáról tesz említést, mely bánata hozzátartozóinak bemondása szerint abból származott, hogy a vámosmikolai kir. járásbíróság pár nappal előzőleg négy napi elzárásra és 30 kor. pénzbüntetésre ítélte, mert állítólag a szomszéd gyümölcsös fáit összevagdalta. Az ártatlanságát váltig hangoztató fiatallembert a tanuk terhelő vallomása alapján ítélték el. Az elzárás büntetés szegényét nem bírta elviselni s inkább a halálba menekült.

— **Nyári vendéglő az erdőben.** Nyáry János az Eggenhoffer építő vállalat alkalmazottja a nyári hónapokra a Kukucska kilátó aljában a kőmáj völgyben május 4-től vendéglőt és tejszarnokot nyit. Az erdei sétákat kedvelő közönség bizonyára szívesen fogja látogatni a kellemes helyen fekvő kiránduló helyet.

— **A legideálisabb fürdőhely** Magyarországon kétségen kívül Trencsén-telep. Kénes hőforrásai és iszapfürdői súlyos betegeket gyógyítanak. Emellett tiszta, pormentes levegője, gyönyörű parkja, erdőkoszoruza helyei vadregényes kiránduló helyei arra predestinálják, hogy nemcsak gyógyhelye legyen a betegeknek, hanem a legkellemesebb nyaralóhelye az egészségeseknek. Nagyszerű, a szó szoros értelmében internaci-

onális társasége van, mert a szomszédos Német-, Lengyel- és Oroszországból rengeteg fürdővendég keresi fel. A vezetőség a szerényebb viszonyok közt élő hivatalnokokról sem feledkezik meg, amikor részükre csekély 8 koronáért teljes úri pensiót és öszi hónapokra, tehát a zsufolt fődény 10 hetét kivéve az egész évben.

— **A kivándorlás vármegyénkben.** Vármegyénk alispánjának a törvényhatóság tavaszi közgyűléséhez benyújtott jelentése szerint az általános gazdasági pangás és közgazdasági viszonyaink elszomorító képe a kivándorlásnak e félévi statisztikája. Míg az előző félévben csupán 151 volt az utlevélkérek száma addig a most lefolyt félév alatt, összesen 260 utlevél iránti kérelem érkezett be az alispánhoz. Ebből kiadott 164, megtagadtatott 62, tárgyalás alatt áll 8, lemondás folytán tárgyalatlanná vált 26. A kiadott 164 utlevélből 4 szült Európába, 1 Romániába, 1 Egyiptomba, 158 Észak-amerikába. A kivándorlók között volt 102 férfi és 62 nő.

— **Halálozás Turcsányi Endre kereskedő** e hó 21-én 39 éves korában meghalt Vámosmikolán. Halálát özege és öt gyermeke gyászolta.

— **Természetes, vagy mesterséges módon tápláljuk gyermekeinket?** Csak természetes módon, ha az anyának ez bármiképpen lehetséges. — Csupán szükség esetén, főképp az elválasztás idejében lép jogába a mesterséges tápszer, ennek azonban föltétlenül kifogástalannak kell lennie, hogy hatása folytán a csecsemő erőteljesen fejlődjék és izmai erősödjenek. Az egyetlen általánosan ismert és minden orvos által legelőlegben ajánlott gyerektápszer a Nestlé-féle gyermekliszt, mely minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Próbado-kozokat teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 64.

— **Közcsendháborító malom.** Már lapunk panaszkönyvében is többször a közönség részéről felszólalás történt, a tekintetben, hogy az újvárosbeli malom reggel 6 órakor olyan éktelen gőzfelköléssel indul meg, hogy a környékbeli lakosok és különösen a szemben levő kórház beteget ijedten ugornak ki ágyaikból. Mint értesülünk egy újvárosbeli lakos feljelentést adott be egy malomtulajdonos ellen — közcsendháborítás miatt. Ha tekintetbe véteik majd, hogy annak a pár szál munkásnak, kit a malom foglalkoztat nincs szükség arra a rémes hívó jele, mert anélkül is munkába mennek, remélhető, hogy a nagyási mániában a Krupp-gyárhoz méltó erővel tükkölő gépész le fog szokni mulatságáról, ha megbüntetik érte.

A Japánok gyakorlati érzéke
azonnal felismerte az új **BERSON** gummiszarkak számos előnyét!

Japán lovásherd.

Pardérsé taposás, kiskiklás, fára mászás, az idegek rázkódtatása kizárva!
Bersonművek Budapest, VII.

IRODALOM ÉS ZENE

(*) **A Vasárnapi Ujság** április 20-iki nagyon érdekes képeket közöl Európa ma legtöbbet emlegetett helyéről: arról az adriai tengerpartról, a melyet a nagyhatalmak blokád alá vettek, A többi képek is érdekes aktualitásokat mutatnak be: az április 13-iki hóvihart, a fumei vonat katasztrófáját, Drinápolyról, egy nevezetes pozsonyi házról, Rafael most felfedezett perugiai képéről, König Gyula temetéséről, stb. Szépirodalmi olvasmányok: a most elhunyt Koronghy Dénes utolsó novellája, Szabados Ede műfordítás, Kvassay Ede regénye, Schöpflin Aladár színházi ezikke, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: a Deák-párt vendégkönyve, egy vagyont érő budapesti bélyeggyűjteményből, új hadi találmány s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre öt korona, a Világkrónikával együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap a legolcsóbb újság a magyar nép számára. félévre két korona 40 fillér.

(*) **B. Sándor Erzsiről,** az Operaház művésznőjéről és otthonáról közöl tizenegy szép képet a Váradi Antal és Falk Zsigmond dr. szerkesztette s immár harmincegyedik évfolyamát járó Ország-Világ legújabb száma. Érdekes képek ezenfelül „Viharverte német torpedó-naszad”, „Egy albán fejedelemjelölt”, „Az Egyesült államok elnöke a miniszterei körében”, „A vasárnapi hóvihár pusztításai”, „A montenegró blokád”, „Az idej tava-sz uralkodó divatja Párisban”, „Ifjúsági ünnep”, „Sokác menyecske”, „Kivert bika”, „Francia területre tévedt német hadi leghajó”, „Kékruhás leány” valamint a montenegrói és dalmácia tájakat mutató hat kép. — A lap irodalmi részébe regényeket, elbeszéléseket, kritikai cikkeket avagy költeményeket irtak: Bende János, Esy Jánosné, Falk Zsigmond dr., Hargitai Tihamér, Kampis János Kelen László, Lantos József, Lantay Gizi, Szentmiklóssy B. Julia, Thomée József, Váradi Antal, Vidor Marcell Tartalmas, kitűnően szerkesztett rovatok ezenfelül: Színház, Művészet, Hírek, Zene, Sport stb. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V. ker., Hold-utca 7), ahová az előfizetési pénz is beküldhető. A lap ára félévre 8 kor.

(*) **Annuska.** Az ifjúság számára új írónt hódított meg Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja a Jó Pajtás, Csajthay Ferencné személyében, a kinek Annuska című bájos mese-je az április 20-iki szám egyik legnagyobb érdekessége. Ugyane számban ezenkívül Sebők Zsigmond folytatja A milliomos fia című regényét, Endrődi Béla, Lőrinczy György és Benedek bácsi szép verset irtak, Mauks Kornélia kedves mesét mond el, Keményffy Jenő érdekes képet rajzolt, a kis krónika rovat König Gyulát, elhunyt nagyevű tudósunkat bucsuztatja el, egy cikk egy sor képpel a diák-katonák új intézményeiről szól. Zsiga bácsi mókája, a kis diákok levelei rovat. Rákosi Viktor regénye s a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

(*) **Veronika tükre.** Németh Andor legendája, a nagy hirre vergődött Veronika tükre, amelyet a Galpei-Kör márciusi ünnepének keretében a minap mutatott be, s amelyet most vidéki turnéra visz, most könyvalakban is megjelent a Gömöri Jenő szerkesztette Modern Könyvtárban. A legenda így, könyvalakban nagyobb hatást tesz, mint színpadon, és értéke is szembetűnőbb, mert a színpadon sok finomsága elsikkad. E finomságok és a darabban lüktető sok lelki történet csak könyvalakban jut érvényre. A fiatal tehetséges író e legendája a Modern Könyvtár új, tetszetős címlapjával jelent meg és az író előszót is irt hozzá. Ára 40 fillér. Az Athenaeum kiadása.

(*) **Garvay Andor: Bent az erdőben.** Garvay Andornak, a kiváló drámaírónak, egy új drámája jelent meg a Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő Modern Könyvtár egyik legújabb köteteként. A kiváló író e darabját Budapesten még nem is mutatták be. A vidék elsőrangú színpadjai azután egymásután előadták a darabot és mindenütt nagy siker járt a bemutatás nyomába. Az izgalmas cselekményű és fölötté érdekes, eredeti darab, — amelyről irodalmi körökben már eddig is sokat beszéltek — az írónak talán legkiválóbb alkotása, amely bővelkedik azokban a drámai értékekben, amelyek Garvay előbbi darabjait, a Pénzt és a Beestelent oly ismertekké és népszerűkké tették. A Modern Könyvtár új, esinos borítékclimlapjával ellátott könyv ára 60 fillér. Az Athenaeum kiadása.

(*) **New-Foundland zátonyain.** A Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő Modern Könyvtár egyik legújabb száma Knut Hamsunnak, a nagy dán írónak három gyönyörű elbeszélését adja New-Foundland zátonyain címen. Az elbeszélések közül 2 halászhistoria, a harmadik pedig egy nordlandi elbeszélés. Az eredeti norvég nyelvből készült fordítás P. Ábrahám Ernő művészi tollát dicséri. A Modern Könyvtár új, tetszetős borítékclimlapjával ellátott füzet ára 20 fillér. Az Athenaeum kiadása.

Kaphatók Neumann Jakab papirkereskedésében.

Körrepülés Ausztria Magyarországon a 100.000 koronás Schicht-díjért.

Az aüssigi Schicht György r. t. az osztrák aeróklubnak és az ausztriai repülőtechnikai egyesületnek nagylelkűen 100.000 koronát ajánlott fel, egy Ausztria-Magyarországon a Schicht-díjért létesítendő körrepülés céljaira.

Ez a nagyarányú díjkitűzés a legelső Ausztriában, amely önként történt. Ez a díj a hazai repülők törekvéseinek jelentékeny pártolását is jelenti, miért is a monarchia egész lakossága örömmel üdvözölheti ezt az adományt. Azok, akik az aviatika terén kisebb vagy nagyobb érdekeltséggel bírnak, bizonyára köszönettel fognak adózni Schicht urnak nagylelkű alapítványáért. Kétségtelen, hogy az alapítvány értelmében tervbe vett „Repülés Ausztrián és Magyarországon át” a hazai, de különösen a magán-repülősportot lényegesen emelni fogja.

Hogy ezen alapítványi díj a tervezett kivétel szerint kedvezőleg hasson a hazai aviatikára, elsősorban az szükséges, hogy az ausztriai repülőgépgyárak, — melyeket az utóbbi években a hadügyi kormányzat erősen elhalmozott rendelményeivel és pénzügyi tekintetben rendkívül kedvező üzemiére tekinthet vissza — maguk is hozzájáruljanak az aviatika emeléséhez azzal, hogy a kiirt körrepülés céljaira megfelelő számú repülőgépet boesát rendelkezésre. A hazai aviatika céljaira egyelőre feltűnően kevés repülőgép áll rendelkezésre, azonkívül magánpilóta alig van Ausztriában. A repülés megtanulására ugyszólván nincs is alkalom, a vidéken sem történik semmi, az aviatika emelésére. Az összes vidéki aviatikai egyesületek a hadvezetőségtől vagy a központi aviatikai egyletektől várják törekvéseik támogatását, ami semmi esetre sem nevezhető helyes-

nek. Addig, amíg a nagy bécsi egyesületek pénzügyileg eléggé meg nem erősödtek, a vidéki egyesületeknek is nagyarányú és nagylelkű áldozatokat kell hozniok a repülés előmozdítására, annyival is inkább mivel a Bécsben működő egyesületek helyzete szintén nehéz, mert arra kell törekedniök, hogy nagy díjakkal központi versenyeket rendezzenek, — mely díjak összege magán és nyilvános adományokból gyűl össze, — hogy a repülősport megmaradjon azon a magaslaton, amelyre az osztrák aviatika az elmúlt évben rendezett nemzetközi versenyek alkalmával került. Egyelőre az aviatika fejlesztéséhez szükséges eszközök előteremtésén kell egyesült erővel fáradozni.

„A Schicht-díjért való körrepülés Ausztria-Magyarországon” programja ezidő szerint még nincs véglegesen megállapítva. A körrepülésre vonatkozó előterjesztéseket az osztrák „Aeroklub” sportbizottságának az osztrák repülés-technikai egyesületével egyetértően ki kell dolgoznia és elfogadás céljából az osztrák aeronautikai bizottság elé terjesztenie.

A terv az, hogy a körrepülés szakaszonként, Bécs—Linz—Prága—Budapest érintésével történjék meg, legfeljebb egy hét tartama alatt, illetve vasárnaptól vasárnapig, (bezárlóg.) Az irány azok felett a városok felett fog elvezetni, a melyek a rendező bizottság helyi díjak felajánlásával fogják támogatni.

Természetes, hogy a díjra pályázók csak osztrák vagy magyar résztvevők lehetnek. Ha az osztrák repülőgép-gyárosok a remélt számú repülőgépeket nem boesátannók rendelkezésre, külföldi származású géppel résztvevő pilóták is versenyezhetnek.

A körrepülés rendezését illetőleg, most még csak az bizonyos, hogy a repülés egy vasárnapon, — valószínűleg szeptember 7-én Bécsben, az asperni repülőtéren kezdődik és valószínűleg szeptember 14-én ugyanott fog végződni. Tervbe van véve az, hogy a résztvevő repülők a verseny bevégezése előtt való napon összegyűlnek Bécsújhelyen és a körrepülés utolsó szakaszát, a Bécsújhely-Aspern közötti távolságot egy rajban repülik be.

Ezzel a rajban való repüléssel kapcsolatban természetesen vagy látványos repülést rendeznek Aspernben, amelynek részletei azonban ezidő szerint még nincsenek megállapítva.

Az osztrák aeróklub fel fogja kérni a Bécs—Linz—Prága—Budapest vonalon fekvő városokat és ezen városok sportegyesületeit, hogy helyi díjakat ajánljanak fel, hogy a repülés részleteit mielőbb meg lehessen állapítani és hogy a körrepülés anyagi és sportszerű előkészületei mielőbb megkezdődhessenek.

Bát községben egy 4 szoba, konyha, éléskamra és mindenszükséges melléképületekből álló — a főtéren épült ház, terjedelmes udvarral és kerttel magánkézből eladó. Értekezni lehet

**Kolpaszky Annánál
Börzsönyben.**

A hontbagonyai gazdaságban eladó: 15 drb. tiszta fajú mangalica egy éves kan továbbá 10 drb. egy éves tenyés kocza. Felvilágosítással szolgál:

Vojácsek János
urad. kasznár
Hontbagonya.

1-3

275. 1913. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a parkányi kir. járás-bíróságnak 1912. évi Sp. 532. 3 számú végzése következtében Dr. Frúhauf Béla ügyvéd által képviselt íj. Schiller Lipót javára 108. K — f. s. jár. erejéig 1913. évi március hó 10 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt 920 kor — f.-re becsült következő ingóságok u. m. Szobaberendezés, varrógép, szekerek, sertésöl nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a vmikolai kir. bíróság 1913-ik évi V. 124/1. számú végzése folytán 108 kor. — f. tőkeköve-telés ennek 1912 évi november hó 27 napjától járó 5 százalék kamatai, és eddig összesen 60 kor. 07 f.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Zaiában leendő megtartására 1913. május 9 ik napjának d. u. 4 órája határidőül kiúzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. c. 107. és 103. §-ai értelmében kösz-pénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni

Amennyiben az előlverezendő ingóságokat mások is le és felőfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, e en árverés az 1881. évi LX t.-c. 120 §-ai értelmében ezek javára is elrendel-tetik.

Kelt Vmikolán, 1913. évi április hó 24.

Szabadházy István
kir. bír. végrehajtó.

Ipolysági piaci árak

	április 25.	
	K. f-161	K f-1g
Buza	20 50	20 60
Rozs	16 20	16 30
Árpa	17 10	17 20
Zab	19 50	19 60
Tengeri	18 10	18 20
Burgonya 1 méter	4 60	4 80
Lud (kilonként)	1 50	1 60
Tyuk (páronként)	4 60	5 20
Csibe (páronként)	2 30	2 40
Tojás 1 darab	4	4 1/2
Marhahus 1 klgr.	1 68	
Borju hus 1 klgr.	2	
Sertés hus 1 klgr.	1 76	

Nem lesz többé nedves lakás! Nem lesz többé nedves pince!

mert a „BIBER“ absolut vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vízállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

„BIBER“-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést. „BIBER“ megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad:

A „BIBER-MŰVEK“ egyedelárusítója
EGGENHOFER Albert fakereskedő és vállalkozó **IPOLYSÁGON.**

landó választmány javaslatát. Hosszasan bírálja a választójogi törvényt. A 30 esztendő korhatár az eddigi 20 esztendőssel szemben nagy megszorítás. A törvény a magyar kiscgazdával szemben az ipari alkalmazottaknak kedvez. Mindennemű alkalmazottnak hivatali helye és lakhelye után is biztosít szavazatot, ez pluralitás. Az összeírás, és a jelölés körül visszaélésekre ad alkalmat. Indítványozza, hogy Hontvármegye törvényhatósága írjon föl a törvényhozáshoz az általános és titkos választójog megalkotása iránt.

Ivánka László sem tartja helyesnek a választójogi törvényt. De azért, mert a valódi liberális elveitől eltért, s azt szinte a szociálisták lármája erőszakolta ki. Szerinte a helyes választójogi elv nem az, hogy minden ember szavazzon, hanem azok kapjanak szavazati jogot, kik érettek, és akiknek veszteni valójuk van. Nagyon szép a demokrácia, de csak azok követik, akiknek semmijük nincs és addig követik, míg semmijük nincs. Jogot csak azoknak adna, akik azért áldozatot is tudnak hozni. Sajnálja, hogy az új törvény a Garamiaknak, Bokányiaknak ennyit is engedett. Az állandó választmány javaslatát fogadja el. (helyeslés.)

Wilczek Vilmos gróf sérelmesnek tartja az új választójogi törvényt agrár szempontból. Kizárja az alkotmány sáncából a mai kisbirtokosok utódait a cenzus által, ami nem jogkiterjesztés, hanem jogelvonás. Ma például községeink legnagyobb részében a cenzus 4-6 korona, ezután már 20-40 korona. lesz. Nincs 20-30 községünk, melyik ezt az új cenzust megüti. Pedig épp a kiscgazdák a legmegbízhatóbb elemek, melyek nem követnek felforgató irányt. Csermák Ernő dr. indítványát fogadja el.

Ivánka István sem szerelmes az új választójogi törvénybe, de nem tartja időszereűnek, hogy egy törvény, melyen a tinta még meg se száradt, pusztán azért, mert mint minden új törvénynek, ellenzői vannak, csupán azért, hogy az elesített szenvedelmek ismét felkeltessenek revízió alá vétessék addig, míg az gyakorlatilag kipróbálva nincs. Az állandó választmány javaslatát fogadja el. (helyeslés.)

Bolgár János különösnek tartja, hogy egy képviselő, aki a választójogi törvény tárgyalásán jelen lenni elmulasztotta, mostide jön a törvényt bíráltni. Az is különös, hogy az új választójogot szociálisták kedvére csinálták meg,

totta többé kihivetőnek, hogy a Nyitránál és a Vágnál állást foglalhasson. Elhatározta tehát, mint láttuk, hogy Lévától és Verebelytől hirtelen a bányavárosok felé fordul. Ezt könnyen végre is hajthatta, miután az utána nyomuló osztrák csapatok főereje olyan messzire volt, hogy menetét a szorosokon át és a bányavárosok rossz utain zavartalanul folytathatta. És ez a rengeteg kocsi dacára, melyeket Görgei a sereggel vitt, tökéletesen sikerült is.

Mivel Görgei január 12 én hagyta el seregével Lévát, Csorich pedig csak 20-án indult onnan utána, többé még csak gondolni sem lehetett arra, hogy az osztrákok utolérják Görgeit. Ha az ember számításba is veszi azt a sok menetakadályt, mely a magyar seregnek útjába gördült, még akkor is 4-5 napi menetelőnyük volt a honvédeknek az osztrákokkal szemben.

Az utak egyre rosszabbak és rosszabbak lettek. A magyarok ezen, folyók és patakok által keresztül-kasul szeldelt hegyi terepen a hidaknak maguk mögött való elrombolásával és az utak járhatatlanná tételével stb. mindig több és több akadályt létesítettek, miáltal az üldözöttek és ül-

most pedig azt tartják sérelmesnek, hogy az új törvény a kiscgazdák rovására az ipari elemeknek kedvez. Az a helyes választójogi elv, hogy csak az kapjon jogot, akinek kötelezettségei vannak, és aki az állam közterheihez hozzájárul. Az állandó választmány javaslatát fogadja el. (helyeslés.)

Az elnöklő főispán a vitát bezárván, a közgyűlés tulnyomó nagy többséggel, az állandó választmány javaslatát fogadja el.

Az igazságügyi palota.

Czompó Ede ismerteti Ipolyság nagyközség határozatát az igazságügyi palota céljaira a törvényhatóság tulajdonát képező főszolgabírói laknak átengedése tárgyában.

Az állandó választmány javaslata szerint a törvényhatóság már egy ízben akként határozott, hogy a tulajdonát képező, alispáni, főszolgabírói és főorvosi lakot nyilvános árverésen eladja, a befolyandó vételárból 70000 koronát az igazságügyi kormányzat ad ellenértékül a vármegyei székházban az igazságügy által eddig birt helyiségek visszabocsátásáért, a többi vételárt pedig a megyei székházban az alispán, és a főszolgabírói hivatal befogadására szükséges átalakítások költségeire fordítja. Ezen határozat most van a belügyminisztériumban jóváhagyás alatt. Miután a törvényhatóságnak rendelkezésre álló alapja nincs, pótlódja pedig beláthatatlan időkre le van foglalva, nem áll módjában teljesíteni Ipolyság azon kérését, hogy a főszolgabírói lakot az igazságügyi palota céljaira ingyen átengedje.

Csermák Ernő dr., Wilhelm Károly dr., Kohn Márk dr., Herczegh Vince és Vermes József Ipolyság kérelmét a törvényhatóság legmelegebb pártolásába ajánlják. Ipolyság az ő anyagi erejét messzehaladó áldozatot hozott a főgimnázium és az igazságügyi palota céljaira, mely közintézmények létesítése az egész vármegye elsőrangú érdekét is képezi.

Ivánka László és Czobor László nem zárkoznak el a hozandó áldozat elől, ha arra csakugyan szükség lesz, de ma

még, az érdekelt minisztériumokkal való tárgyalás előtt a kérdés időelőtti.

A közgyűlés 40 szóval 33 szó ellenében az állandó választmány javaslatát fogadja el.

Uj megyei nyugdíjszabályzat.

Kallós László dr. előadó előterjeszti a vármegyei tiszti, segéd, kezelő és szolgaszemélyzet új nyugdíjszabályzatának tervezetét.

A tervezet lényegesebb újításai a 35 éves szolgálati idő, a lakbérnyugdíj, továbbá mindazon intézmények, melyeket az új állami nyugdíjtörvény az özvegyek és árva-ellátása tekintetében magába foglal, s melyek az 1904. évi X. tc. rendelkezései értelmében a vármegyei alkalmazottakra is kiterjesztendők.

A közgyűlés egyhangú határozattal fogadta el az új nyugdíjszabályrendeletet, és elrendelte annak jóváhagyás végett a belügyminiszterhez leendő felterjesztését.

A hétről.

— április 25

Csipkekiállítás Ipolyságon.

Hodrusbánya női lakossága régi idő óta foglalkozik csipkeverő háziiparral. Selmezbánya minden szép- és jó iránt fogékony nyugalmazott főjegyzője, Vörös Ferenc látva a hodrusi nők rátermettségét, tanulmány tárgyává tette a külföldi csipkeipart és a Hodruson rendelkezésre álló munkásanyagot, — hamarosan arra a meggyőződésre jutott, hogy a hodrusi magára hagyott csipkeverő háziipart szervezve és fejlesztve, oly tényezővé lehet emelni, mely hívhatva lesz arra, hogy a külföld ezen iparágának méltó konkurrensévé fejlődjék s így egyrészt a behozatalt e téren erősítenesse, — másrészt a honi munkások keresetét tetemesen növelje.

Feladatának megvalósításához hozzá is látott: beszerzett művészi rajzokat, alapi-

dők közötti távolság a helyett, hogy kisebbdedt volna, nőttön-nőtt. E szerint meg kellett fontolniok az osztrákoknak, érdekes-e három dandárt heteken át, az ellenség után 4-5 napi menetnyire masiroztatni, vagy sem. Erre nem volt elegendő haderejük nekik.

A viszonyoknak illetően állása folytán és azon esetre — mely valóban bekövetkezett — hogy a magyar főerő csakugyan néhány menetnapnyi előnyt nyert, melyről Csorich altábornagnak még 19-én meg kellett bizonyosodnia, elhatározta Windischgrätz, hogg Csorichot 2 dandárral visszavonja. Az ellenségnek további követését csak egy dandárral végezteti. A mire különben is szükség van, miután még mindig nem sikerült meg tudni, hogy Görgei visszavonulási útja merre vezet. A magyarokat tehát semmi szín alatt sem volt szabad szem elől téveszteni. Másrészt pedig szükséges volt az utánnyomulás azért is, hogy ha Görgei Schlicket megtámadná, legyen a hátában egy osztrák erő, mely Schlicket támogatja. Ezekre vonatkozólag Csorich 24-én egy 22-ről szóló parancsot kapott:

„Gondolom, hogy azon pillanatban, mi-

dőn Ön jelen parancsot kezéhez veszi, Selmezbánya már az Ön birtokában van. Azonkívül már tudja is az ellenség visszavonulási irányát. Ha az ellenség a mint hihető, a Losonez felé vezető utra tért és főereje az Ön hadtestével szemben néhány napi menetelőnyt nyert, úgy Ön már nem tudja beérni őt, mielőtt Schlick gróf altábornagy megtámadtatná.

Ezért feleslegesnek tartom, hogy ön összes csapatával az ellenség után nyomuljon. Schlick altábornagy már ugyis kapott innen segítséget. Elegendő, ha csak a Jablonowsky-dandár követi a magyarokat, a többivel Ön minden idővesztegetés nélkül azonnal vonuljon be ide.”

Miután Csorich altábornagy belátta egy, a Garam völgyén át való megkerülés nehézségeit, de meg Salis őrnagy jelentése is megnyugtatta, hogy Selmezbánya felé a Báton át való előnyomulás lehetséges, 20-án délben felkerekedett és a Wyssdandárral Bakabányáig, a Jablonowskydandárral és a tüzértartalékkal Bátig nyomult előre.

(Folytatjuk.)

tott állandó műhelyt s abban alkalmaz két szaktanítót. S ma már Vörös Ferenc vezetése és a szaktanítók oktatása mellett a *hodrusi csipkeverő házipar* annyira virágzásnak indult, hogy annak termékei *vete- kednek a brüsszeli és karlszbádi csipkével.*

Hogy vármegyénk hölgyközönségének és kereskedőinek is alkalma nyíljon a művészi, tartós s e mellett olcsó hodrusi csipke megismerésére, Herczeg József dr. vármegyei árvaszéki jegyző felkérte Vörös Ferencet, hogy Ipolyságon rendezzen kiállítást, — aki azonban hivatkozva sokoldalú elfoglaltságára a kiállítás rendezésére Herczeg József dr-t kérte fel s e célra rendelkezésére bocsátott mintegy 1200 korona értékű csipke árut (szegély, betét, gallér, futó, közép stb.)

E tömeg melynek minden darabja eladó — e hó 27 és 28-án vasárnap és hétfőn d. e. 11-12 és d. u. 4-5-ig lesz kiállítva a Honti Kaszinó társalgó termében, ahol bárki díjtalanul megtekintheti.

Hölgyközönségünknek nem győzzük eléggé ajánlani, hogy a kiállítást tekintse meg.

— **A közigazgatás államosítása.** A belügyminisztériumban két igen fontos, az ország közigazgatását teljesen átalakítani készülő törvényjavaslaton dolgoznak. Az egyik a közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslat, a másik pedig az új városi törvény. A két törvény jelentősen átalakítaná a megyék és városok szervezetét. A választott tisztviselők száma esőkenne a városokban is, a megyékben pedig államosítanák a tisztviselői kart. A városi törvény szerint a választott városi tisztviselők megválasztása is élethossziglan fog szólni. A belügyminisztériumban készülő törvényjavaslatokra vonatkozó tárgyalások alkalmával azonban rájöttek arra, hogy a törvényhatóságok tisztújításai 1914. elején lesznek. Megtörténhetik, hogy politikai okok miatt a két javaslat akkorára nem emelkedhetik törvényerőre. Ha pedig 1914-ben hat esztendőre megejtik a tisztújítást, 1920-ig nem volnának az új törvények életbeléptethetők. A kormány ragaszkodik a közigazgatás államosításához, a városok pedig sürgősen követelik az új városi törvényt. Így azután a kormány azt tervezi, hogy a nyári ülésszakban egyszakaszos törvényjavaslatot terjeszt elő, amelyben a megyei és városi tisztviselők mandátumát az új törvény életbeléptetéséig meghosszabbítja. Egy másik megoldási mód, amelyet szintén fontolóra vettek, az volna, hogy az egyszakaszos törvény a legközelebbi tisztújításon megválasztott tisztviselők mandátumát az új törvény életbeléptetéséig állapítaná meg.

— **Küldöttség a hercegprimáshoz.** Vármegyénk törvényhatósága e hó 25-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy Csernoch János dr. hercegprimást kinevezése alkalmából küldöttség útján fogja üdvözölni s annak vezetésére a főispánt kérte fel. A küldöttségbe a főispán javaslatára beválasztotta Marek Károly alispánt, Nyáry Alfonz báró Czobor László Wilczek Vilmos gróf Haydín Károly Csizmár Márton, Ivánka László, Bolgár János, Kovács S. Kálmán és Halmay

László főszolgabíró megyebizottsági tagokat. A törvényhatóság azon tagjait, akik a küldöttséghez önként csatlakozni óhajtanak, arra kéri a főispán, hogy ebbeli szándékukat e hó végéig jelentsék be.

— **Jankovich Béla a Tud. Akadémia tagja.** Jankovich Béla dr. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, valóságos belső titkos tanácsost a budapesti M. Kir. Tudományos Akadémia e hó 24-én tartott nagygyűlésében a tudományos szakirodalom terén kifejtett érdemei elismerésül levelező tagjává választotta meg. Jankovich Béla dr. a Tudományos Akadémia új hallatatlantja tudvalevőleg a maga nemében szinte egyedül álló művelődési méretben készült a közgazdasági tudomány nagy elméleti problémáinak és gyakorlati kérdéseinek feldolgozására. Nemesak alapos jogi és államtudományi képzettséget szerzett hanem különböző külföldi egyetemeken. Angliában, Franciaországban és Németországban nagy természettudományi képzettséget is.

— **Királyi kitüntetés.** A király *Báti Berkó István* lévai m. kir. honvédfőhadnagyának, *Báti Berkó István* kir. tanácsos fiának szolgálatait legmagasabb elismerését fejeztette ki, és neki a Signum laudis katonai kitüntetést adományozta.

— **Miniszterlátogatás Ipolyságon.** Vármegyénk főispánja törvényhatóságunk e hó 25-én tartott közgyűlésében bejelentette, hogy Jankovich Béla dr. kultuszminiszter és Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter május hó elején Ipolyságra érkeznek, hogy a főgimnázium és az igazságügyi palota elhelyezésére felajánlott telkeket megtekintésük, illetőleg azokat kijelöljék. A főispán azt is bejelentette, hogy Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter hozzá intézett levelében kijelentette, hogy elődének azon elhatározását, hogy Ipolyságon igazságügyi palota létesíttessék, magáévá tette, és az igazságügyi palota létesítése érdekében a törvényhatóság és Ipolyság nagyközség között létrejött megállapodásokhoz maga részéről is hozzájárul. — Ipolyság intéző körei bizonyára gondoskodni fognak arról, hogy a két miniszter érkezésük alkalmával közbizony méltóságukhoz, és jövetelük nagy céljához méltó fogadtatásban részesüljenek.

— **Számonekérő szék.** Wilczek Frigyes gróf dr. főispán e hó 24-én délután 4 órakor skontraális székert tartott, melyen a vármegye tisztikarának az elmúlt félévben kifejtett ügytevékenységét vizsgálta meg. Az elintéztet ügyeket feltüntető kimutatások átvizsgálása után a főispán a tisztikar tapasztalt ügybuzgalma és ügytevékenysége felett teljes meglegedését fejezte ki.

— **Zubovich Román kir. kuriai bíró.** A király *Zubovich Román* budapesti kir. ítélőtáblai bírónak a kir. kuriai bírói címet és jellegét adományozta. Zubovich Román, öccse Zubovich Fedor, a világhírű sportférfinak, vármegyénk szülötte, és jogi tanulmányai befejeztével joggyakorlatát az ipolysági kir. törvényszéknél kezdte meg. Itt lett kir. törvényszéki jegyző, kir. aljárásbíró, majd kir. törvényszéki bíró. Innét került föl 1896. évben a budapesti kir. ítélőtáblához bírónak, hol most a legfelsőbb királyi bíróság tagja lett.

— **A közigazgatás köréből.** *Keve Károly* szobi főszolgabíró ebben az állásban betöltött 10 évi szolgálata után vármegyénk állandó választmányára az 1912 LVII. tc. értelmében a VII-ik fizetési osztály 3 fokozatába léptette elő, és előléptetését vármegyénk törvényhatósága e hó 25-én tartott közgyűlésben tudomásul vette.

— **A törvénykezés köréből.** A király *Szláby László* vámosmikolai kir. járásbíró a VII-ik fizetési osztályba sorozott kir. járásbíróvá nevezte ki.

— **Egy új bírói intézmény.** A fiatalokruak bíróságáról szóló 1913. évi VII. tc. a. 12-18 éves koru bűnösök részére minden kir. törvényszéknél ugynevezett fiatalokruak bírósága nevű külön egyes bíróság alakítását rendelte el. E törvény célja, hogy a bűntényt elkövetett, valamint a bűnözésre hajlammal bíró fiatalokruakat s bűnvádi eljárás alá még nem vonható 12 éven aluli gyermeket is megjavítsa a bűnözéstől visszatartsa, s a társadalom részére megmentse. Az igazságügyminiszter a már jelzett törvény végrehajtása tárgyában kelt rendelete alapján, az ipolysági kir. törvényszék területére a fiatalokruak bírójául *Süteő István* kir. tszéki bíróat rendelte ki, s egyúttal a Budapesten ez évi május hó 14-től június 12-ig tartandó, s a fiatalokruak bírái s ügyészei részére életbeléptetett továbbképző tanfolyamra is behívta.

— **Orvosi körökből.** Az igazságügyi m. kir. miniszter *Kemény Gyula* dr. budapesti gyakorló orvos a márianosztrai orsz. letartóztató intézetnél felmerülő orvosi teendők ellátására tiszteletdíjas főorvossá alkalmazta.

— **Nyugdíjazott pénzügyi számtanácsos.** *Paskó Péter* pénzügyi számtanácsos nyugdíjaztatván, a számvétség tisztikara ünnepe formában bucsuzott eddigi főnökhelyettesétől. E hó 25-én *Novacsek József* pénzügyi tanácsos, számvétség főnök az egész tisztikarral jelent meg a nyugdíjazottnál, meleg bucsuszavak kíséretében átnyújtva az erről szóló okiratot és felmentését, mit az ünnepelt meghatva köszönt meg.

— **Számvézők kongresszusa.** A számvézői tisztviselők országos kongresszusa e hó 20-án folyt le Budapesten hol az itteni tisztikart *Gálosi Soma* és *Koháry József* pénzügyi számellenőrök képviselték.

— **Lapok utcai árusítása.** Vármegyénk alispánja „A Polgár”, „Kis Ujság”, „Az Est”, „Ujlap” című napilapoknak Hontvármegye területén való utcai elárúsítására a 136000 1912. B. M. számú rendelet 3 §-ában adott jogánál fogva április 15-től július 15-ig terjedő időre engedélyt adott. „A Nap”, „Ejnye be jó”, „Az Érdekes Ujság” című napi-, illetve hetilapok utcai elárúsítására az engedélyt nem adta meg, mert kérvényező a 136000. 1912. B. M. számú rendelet 5 §-ában előírt kötelezettségének — t. i., hogy az utcai árusításra szánt lapok egy-egy példányát bemutatta volna — eleget nem tett. A „Népszava” című politikai napilap utcai árusítását tekintettel a 4422. 1913. számú körrendeletre nem engedélyezte.

— **Eljegyzés.** *Nemsitz Margitot*, *Nemsitz Soma* ipolysági lakos leányát e hó 24-én eljegyezte *Szűcs Aladár* Budapestről. (Minden külön értesítés helyett)

— **Tavaszi vetőbűkkönyv** arankamentes-ségre államilag ólomzárt lóherét, lucernát, nyulszapukát valódi Quedlinburgi takarmány répamagot szuperfosfátot, kálisót chilisálétromot jutányosan ajánl és állandóan raktáron tart *Berczeller Márton* Ipolyság. 4—5

— **Segédjegyzői pályázat.** *Pályi Pál* főszolgabíró az ipolynyéki körjegyzőségben üresedésben lévő rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása 1000 kor fizetés és 200 kor lakbér. Pályázók szabályszerű kérvényeiket okmányokkal együtt f. évi május hó 1-ig adják be.

Jogtudósok, papok, tanítók a SIROLIN „Roche“-ról:

Mellbetegeknek.

G. R. jogtanácsos, B.-ben.

Hasznaltam a Sirolin „Roche“-t, hatásával igazán meg vagyok elégedve.

B. P. igazgató, B.-ben. (Kéletporosorsz.)

Évek óta használom a Sirolin „Roche“-t minden kezdődő hurut ellen. — A légzőszervek bajai ellen a legjobbnak találtam.

A. M. plébános, W.-ben.

A Sirolin „Roche“ szabadított meg engem. Gyermekemnek is adom a szert, ha hurutosak.

F. H. tanító, Fr.-ben.

A Sirolin „Roche“-val meg vagyok elégedve annyira, hogy mindenkinek ajánlom, akinek légzőszervi baja van. —

A Sirolin Roche kellemes ízű, étvágygerjesztő és orvosilag ajánlott szer. Erősíti a tüdőt és légzőszervek ellenállását fokozza. A gyógytárban határozottan Sirolin Rochét kérjünk.

Egy jó karban levő

Zongora

megvételre kerestetik.

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

2-3

384. 1913. szám.

Hirdetmény.

Közírárt tétetik, hogy Teszér község tulajdonát képező koresmaház és a hozzátartozó szántóföld haszonbérbe adására kitűzött árverés napja — izraelita ünnep miatt — május 5-ére d. e. 10 órára halasztatott el.

Teszéren, 1913. április 22.

Községi előljáráóság.

Termelt fenyőfa eladása.

A Selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola tanulmányterjedelmében Kisiblyén áterdülés útján lekérgezve termelt és máglyázott

173 drb. 21 687 m.³, 14—19 cm. középátm. vörösfenyű II. rendű szálfá,

370 drb. 7 cm. középátméren felüli vörösfenyű II. rendű rúdifa,

47 drb. 8 517 m.³, 11—16 cm. középátm-erőjű lucfenyő szálfá és

210 drb. 7 cm. középátméren felüli lucfenyő rúdifa folyó évi május hó 6-án d. e. 10 órakor Kisiblyén egészen, vagy a fenti csoportonkint zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szobeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási árak fenti csoportonkint 118.00 kor. 222.00 kor. 46.00 kor. illetőleg 126.00 kor. egészben 512.00 kor. bányatpénz a kikiáltási árak 10 %-a.

A zárt írásbeli ajánlatok május hó 5 én este 6 óráig a főiskola erdőhasználati tanszéke címére küldendők.

Selmecbányán 1913. évi április hó 17 én.

A főiskola ezidőszerinti rektora:

Dr. Barian.

Figyelem!

Van szerenésém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a már több éve létező

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű mosó intézetem

újonnan berendezve azt a főtérre a Schük-félé házban március 1-től át-helyeztem.

Mért is úgy a vidéki, mint a helybeli megbízatásokkal március 1-től a Schük-félé házban kérem fölkeresni. Pontos és jó munkáról biztosítva további szives pártfogásukat kérem

kiváló tisztelettel
HESZ GÉZA
kelmefestő és tisztító.

Magyarázat

arról hogy miért éppen a SCHICHT „SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN az összes szappanok között a legjobb.
2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyuttal.
3. Tiszta voltáért 25,00 Kornával szavatolnak.
4. Rendkívüli enyhe és konzerválja a szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
6. Hideg vízben is nagyzerően lehet vele mosni meggátolja a szövetek szétesését és összemelését.
7. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL való egyszeri átsimítás megteheti más szappannal való 3-4 szeri átsimításnak.
8. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt takarítunk meg.
9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használatnak fel.
11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
12. Ezen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.

Mindez az „ASSZONYDICSÉRET“ mosókivonatára is érvényes.

Hirdetmény!

A ki pénzt, időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást.

A ruha beáztatása, csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi „Asszonydicséret“ mosókivonatot teszünk hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjjen át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog jarni, ha SCHICHT-„SZAPPAN“ SZARVAS védjegyűt használunk mert minden tisztatlanságot már feloldott az „Asszonydicséret“ mosókivonat és most már csak az szükséges, hogy ezen feodott szenny a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN habja által leköttsék. Minden fáradságos dörzsölés és zorompolás elkerülendő: a ruhába erősen belevödött foltokat úgy távolítsuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mindkét oldalán SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszág alni hagyjuk, ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, a melyben a ruhát főzzük, kevés Schicht-„Szarvas“ Mosószappant vagy „Asszonydicséret“ mosókivonatot teszünk, az nagyon célszerű. Igen fontos hogy a ruhát bőseges vízben többször gondosan kiöblítsük, a mig az összes, a Schicht-„Szarvas“ Mosószappan által feloldott szennyezecskék el, vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta maradt.

